

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1. szám. földszint, balra.

Üzeneteket levelek csak ismert kezű fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Kazinczy-utca 1. szám. földszint, balra.

Hirdetések díjazás szerint. Egyen szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz horvá:

Table with subscription rates: Egész évre 12 frt, Fél évre 8 frt, Negyed évre 3 frt, Egy óra 1 frt.

Vidékre postán küldve:

Table with subscription rates for remote areas: Egész évre 14 frt - kr., Fél évre 7 frt - kr., Negyed évre 3 frt 50 kr., Egy óra 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Meghívó.

Az országgyűlés munkásságát rövid idő alatt befejezi; az új képviselőválasztás kérdése ezzel napjégre kerül és szükségessé teszi azt, hogy az aradmegyei szabadalvópárt elnökait megtegye; e végből tisztelettel felkérjük a párt minden tagja, miszerint a f. hó 24-én d. u. 5 órakor a »Fehér-Kereszt« szálló nagytermében megtartandó értekezletre megjelenni szíveskedjék.

Aradmegyei szabadalvú párt elnöksége: Vásárhelyi Béla. Végh Aurél.

Egy toast.

Arad, április 21.

A philippopolisi angol főconsul kedden diszbedét adott az ott időző bolgár regensek tiszteletére. Az ebédre a diplomatiar testület teljes számban volt meghíva és meg is jelent. A lakoma tehát nem volt egyszerű ebéd, hanem, mint mondani szokás, politikai lakoma volt, melyhez bizonyos jelentőséget ad a meghívás és ugyanazt nyert minden kiejtett szó és elhangzott nyilatkozat.

Az angol főconsul, midőn ezt tette, bizonyára reagondolt arra, hogy ő most a hivatalos Anglia nevében cselekszik és így az esetnek sulya, politikai sulya lehet és némi felősséget vonhat maga után.

Erre bizonyára rá gondolt a philippopolisi consul. rá kellett, hogy gondoljon anynyival is inkább, mert a mint a consulnak a lakoma folyamán tapasztalt szereplése mutatja, az egész diszbed bizonyos tervszerűséggel rendezve és így minden Philippopoliban időző notabilitás oda volt gyűjtve udvarnok Bulgária regensei köré.

Miért? Most mi is tudjuk, akkor csak az angol főconsul tudta, hogy: a diszbed csak egy újabb alkalom arra, hogy Anglia nyilvan Bulgáriát illetve a regenseket kitüntesse, még pedig úgy, a hogy — a par excellence nemzeti hiúság-

Az „ARADIKÖZLÖNY“ tárczája.

(Április 21.)

Az én főnökeim*.)

(Emlékgjegyzeteimből.)

— Az „ARADI KÖZLÖNY“ eredeti tárczája. —

Írta: Lauka Gusztáv.

IV.

Széki Teley József gr., a tudós társaság elnöke 1841-ben nevezett ki az academia iktatójának. Abban az időben még kevés tudományt vagy irodalmat művelő gróf vagy báró volt, a kik azall foglalkoztak, nagy tiszteletben tartottak és nagy népszerűségnek örvén. dettek. A nemes gróf megírta a „Hunyadiak korá“-t, s noha a történetírók véleménye szerint könyvében jelentős hibák is találhatók, annak megjelenése nagy fűrését csinált.

Négyen voltak az academia akkori irnokai: Makay László, Varga Soma, Terebessy Sámuel és én. Három reformatus és én a catholicus.

Abban az időben a befolyásosabb reformatusok minden alkalmat megragadtak, hogy hitesorsosait egyik vagy másik állásba behelyezhessék. A tudós gróf, a mint mondani szokás, vastagnyaku reformatus volt és az én kinevezésemet is csak vallási türelmének fel-tüntetéseül írta alá. Az ugynevezett elsőnökséget tehát négy reformatus, egy ágostai val-lású és egy római catholicus képviselte.

Hogy az utókornak az azon időbeli irnokok mifélejáról és foglalkozásáról is legyen derék lap nyomán is tudomásuk, egyenkint fogunk róluk röviden megemlékezni.

Makay László, mint köztünk a legerősebb magyar, az academiái kiadványok correcturáját végezte, és nem kissé volt büszke reá, hogy a tudós társaság akkori titkára: Schedl

nak tetszelegve s annak tüzet szítva, — soha nem pousirozta Anglia Bulgáriát. Soha; mert a philippopolisi consul felkésztőt mondott a bolgár regensekre. A szavak eleinte az udvariasság kifejezői voltak csupán. A házi gazda szólott bennük vendégeihez: a consul ivott a regensek egészségére.

Azután jött a politika. Egy rövid és gyors fordulat, a közönséges komázást, éltetést politikai enunciatívává változtatta át és Anglia főconsula éltette Bulgária szabadságát és függetlenségét, gratulálva a regenségnek eddigi sikereihez, melyek ebben az irányban anynyira előre vitték Bulgáriát.

A sürgönyt, mely e figyelemreméltó esetről értesít, — olvasva, első pillanatra két ötlet áll előtűnk.

Az első az, hogy a philippopolisi consul bizonyos tekintetig feltétlenül a hivatalos Anglia nevében beszélt és éltette Bulgária szabadságát és függetlenségét.

A másik ötlet, mely önkénytelenül támad szintén, nem más, minthogy a hivatalos Anglia e toastjára, mit mond a hivatalos Oroszország, melyre nem minden guny nélkül lehetne fogni, hogy rajong a Bulgária szabadságáért és függetlenségéért.

Ebben az esetben valóban nagyon kétséges volna valami utbaigazító utat találni, e toast valószínű eredetének felderítésére, ha véletlenül nem felekedne előtűnk egy másik távirat, mely a nem európai Oroszország actiójáról ad hírt oly formán, hogy Afghanistanat megszállni szándékozik és ott az angolok feladják eddigi posztiojukat, a mit az emirért foglaltak és többé nem fogják az emirt támogatni. Anglia tehát visszavonulni látszik az orosz nyomás elől. Feladja Herathot is és nem tekint semmit kihívásnak orosz részről, a mig csak Indiát nem támadja. S hogy ezt Anglia szívesen tenné, azt bajos feltételezni akkor, a midőn ezáltal az orosz szomszéd-cordont olyan közel látja Indiához szorulni.

És ha most eigondoljuk a két távirat lényegét, — a mint az egyikben a philippopolisi angol consul Bulgária

függetlenségéért iszik, s a másikban orosz invasiót jeleznek Afghanistannak. — valjon nem tetszik valószínűnek az, hogy Anglia a philippopolisi angol főconsul toastjában fenyegeti meg az — Afghanistan körül váró oroszokat.

Egy független Bulgária minden esetre elég hatásos krampusz erre nézve Oroszországnak.

— Közös minisztertanács. A „Bud. Corr.“

Bécsből a következő tudósítást közli: Szerdán délelőtt 10-től 12 óráig a királyi Fel-sége elnöke alatt a közös miniszterconferentia volt, melyen Kálnoky gr., Bylandt gr., Kállay B., Tisza Kálmán, Taaffe gr. és Dunajewski miniszterek voltak jelen. A 28 millió esetleges kölcsön csekély része most már a hadsereg felszerelésének kiegészítésére fog fordítatni, nagyobb része azonban a delegatiók üléséig felhasználatlan marad. — Tisza Kálmán miniszterelnök ezután Taaffe gr. és Dunajewski miniszterekkel részvetve a quotaküldött-ségek tanácskozásait.

22 milliónyi kölcsön.

Tisza Kálmán miniszterelnök, mint pénzügyminiszter a képviselőház legközelebbi ülésében törvényjavaslatot fog beterjeszteni, melyben felhatalmazást kér a pénztárkéslet dotációjára és a rendkívüli hitel kamatainak fedezésére egy 22 millió forintnyi kölcsönt köthetni. A felhatalmazás akkép fogna szólni, hogy esetleg aranyjárdék is kibocsátható lesz.

Országgyűlés.

A képviselőház szerdai ülésében Vay Elemér báró mentelmi ügye adott okot discussióra. Az ügyet Krajszki előadó referáltja igen alaposan s indítványozta, hogy Vay mentelmi joga ne függesztessék fel. Polonay kérdé, hogy mit szándékozik az igazságügyminiszter tenni a mentelmi jogon a bíróság által ejtett sérelem orvoslására. Tomcsanyi felszólalása után Fabiny igazságügyminiszter oly megnyugtató választ adott, hogy a ház egyhangulag fogadta el a mentelmi bizottság javaslatát s így Vay báró kiment a dűn határoza.

Végül Margittay Gyula interpellált némely ügyvédek visszaélései iránt, kik a szegény népet zsarolták. Fabiny miniszter azonnal válaszolt, kijelentve, hogy az ügyek, melyek bíróság előtt állnak, nem tartoznak a képviselőház elébe. Az elnök is figyelmeztető interpellálót, hogy magánter-mészett vadaknak ne hozakodjék elő a házban. — A ház az igazságügyminiszter választát tudomásul vette.

Évi működése után tudógyulladást kapott és frászott munkája után a sirkertbe jutott örök nyugalomra. Bucsüszbedét én tartottam sirja felett, s mint egyik legigazabb barátomat, őszintén megsirattam.

En a német és magyar nyelvben fogalmazott hivatalos dolgok letisztázásával, és a beérkezett könyvek felmetszésével foglalkoztam; és nagyon kellett vigyáznom, mert Schedl Ferencz a legeszekebb repedésekért vagy horzsolásokért is ledurrogatott. En legközelebbben jelentem meg az irodában és legkorábban hagytam oda. Az asztaltól fiatal koromban éppen úgy féltém, mint az uradalmi dézmalástól, kivéve a boroshordók megakozását, a mikor egy fiatal szép leányt a hordón keresztbe ültetve, azt lakodalmára visszahagytam, és nem jegyeztem be a kímérendő itezék összegébe.

Elnökünk, széki Teley József gr. olyan nagylelkű volt, hogy egy ünnepnapon, mind a negyűnkét meghitt ebédre. Mar előre jelezve volt, hogy fehér nyakkendővel, fekete öltönyben kell megjelennünk. A nemes gróf megszokott graudezájával fogadott s miután magunkat mélyen meghajta jövőnkét magas pártfogásába ajánlottuk, ő egy nagy karoszekbe ült, nekünk pedig megengedte, hogy fennállva, kegyes kérdéseire — az illemszabályok figyelmes megtartása mellett válaszolhassunk. Legszébb emlékeink között öriztük meg, hogy gazdag asztalához való letelepedésünk előtt még egy-egy pohár slivoviczával is megkínált, sőt a mi ámban az időben hallatlan volt, bajuszát ujjával meghuzta, még azt is megengedte, hogy gyűszűnyi poharainkat újra megtölthessük. Az asztalnál természetesen nekünk a legelsőbb hely jutott. Valóságos félnök körütekintéssel nyultunk az ételekhez, nehogy a főhéher, tiszta asztalterítőt valahogy beszenyeyezük. Varga az ebéd alatt vakmerő volt a házigazdához egyetlen francia kérdést intézni, a mire ő méltósága nem minden guny nél-

A megoldott quota-kérdés.

(A zárjegyzőkönyvek.)

— ápril 21.

Bécsből jelentik, hogy a két quota-küldöttség részéről szerda déli 12 órakor Szláv József és Revertera gr. elnökök, valamint Falk és Jaworski előadók összerültek, hogy a közös zárjegyzőkönyv szövegét megállapítsák. — Egy óraker kezdetüket vették a küldöttségek külön ülései az urakházának két egymásba nyíló tanácstermében. Két órai tanácskozás után, melynek folyamában megállapodás nem volt elérhető, az ülések félbeszakítottak. — Délután 4 óraker a tanácskozások újból folytattak, félbeszakítás nélkül esti 8 óráig tartottak. Nehézséget okozott kiváltképen az illető 1878. évi törvény citátuma, mely az érvényességi tartamra vonatkozó 4. szakasz megfelelő módosításával, változatlanul fel lett volna veendő a határozatba, minthogy kiderült, hogy a magyar és a német szöveg eltérnek egymástól. Végül ezen citátum teljesen elejtették és ugy Szláv József, valamint Revertera gr. elnökök elnöklete alatt az I. számú bizottsági szobában megtartott közös ülésen Falk és Jaworski jegyzők által vita nélkül a következő jegyzőkönyv vétetett fel:

Szláv József elnök magyar Revertera gr. német nyelven üdvözölvén a két bizottság tagjait, felszólítja a két jegyzőt a bizottságok külön ülésein hozott határozatoknak megfelelő indítvány felolvasására, mely ekként szól: „Miután a birodalmi tanács bizottsága a magyar országgyűlés bizottsága részéről kifejezett azon kívánságot, miszerint az 1872. IV. törvényekben megállapított 2 százalékos praecipium mellőzésevel, a magyar korona összes országai részére egységes hozzájárulási arányszám megállapításáért, nemcsak közjogi szempontból jogosultnak elismerte, hanem annak valóztatására is kezet nyujtani kész volt, feltéve, hogy törvény alakjával bíró bizosíték nyujtható arra nézve, miszerint a praecipium illetén megszüntetéséből nemcsak a legközelebbi tíz év alatt, hanem egyáltalában a jelenlegi állapothoz mérve, anyagi hátrány nem fog háromolni a birodalmi tanácsban képviselt királyságokra, és országokra, ilyen mindkét részre nézve elfogadható és megnyugtató, de egyszersmind a kiegyezési törvényvel is teljes összhangzásban álló bizosítók azonban mindkét rész legbuzgóbb iparkodása dacára sem volt található, miután továbbá a hozzájárulási arány kiszámítására szabatos törvényes határozmányok nem léteznek és ezen hozzájárulási arány kiszámításának valamely szilárd alajára nézve a két bizottság egyetértésre jutni

kül, magyarul válaszolt. Mi örültünk, hogy a nagy ember, e piczi embert, akit különben se szeretünk, ilyen érthetően lepszkolta. — Ehbéd után fekete kávé is kaptunk, a mi akkoriban oly nagy kegy volt, hogy e kitüntetés, — ha akkoriban annyi hirlap lett volna, mint mostanában — azoknak hasábjain is olvashattuk volna. Kávézás közben az inas egy-egy két krajczáros szívt helyezett elénk, s a páratlanul szives házi gazda tudunkra adta, hogy éppen olyan csendes lépésekben, a minőkkel a folyosón feljöttünk, haza is mehetünk. Mi elváltam Varga Somától, az utczán magas pártfogónkat kigunyoltuk. Szinte feledtem megemlíteni, hogy ő méltósága a fogások elköltése közben, négy féle bort ivott, mi pedig csak egy féle közönséges asztali bort kaptunk, parádi savanyu vizzel.

Terebessy Samu és én a grótot többé sohasé láttuk, Varga Soma ellenben galoppén szerepet játszott közte és az academiái titkár között, s e nagyszerű alkalmazás következtében, amit mi már régeu megtettünk, ő is fumiálnál kezdett bennünket.

Academiái irnokságom idejére esik és így ez alkalommal megemlíthetőnek tartom, hogy első novellámat ez időben írtam, s adta ki Helmezy Mihály, a „Jelenkor“ mellék-lapjában a „Társalkodó“-ban, az „Erdődi rém“ czime alatt. Már nem emlékszem biztosan, hogy hány számban jelent meg: azt azonban az akkori írói díjjak ismertetésül felemlíthetem, hogy kerek számban 8 pengő forintot kaptam egy oly hosszú elbeszélésért, a melyért mostanában legalább is 40 pengő forintot fizetnének. Ugyan e lapban megjelent „Árpád“ című versemet 2 forinttal honorálta, a mi akkor nekem nagyon jól esett; hanem a vers minő hatást gyakorolt a honal-pótora, azt majd csak később, a más világon fogom megtudni.

Következő czimű politikai szinesetű cik-kem azonban, kis híjja hogy a halhatatlanok

nem tudott, — ezen bizottságok, hogy a törvényben a legvégső esetre fenntartott, de alkotmányos szempontból nem kívánatos módozatnak alkalmazása elkerülhető legyen, — akképen egyezkedtek, hogy minden részletes számítások eltekintve egyedül az 1876-tól egészen (bezárólag) 1885-ig terjedő adatok általános tekintetbe vételével és a jövőre nézve minden praecipium nélkül a legközelebbi tíz év tartamára a jelenleg törvényesen fennálló alap fenntartását indítványozza.“ — Mindkét bizottság a mai napon tartott együttes ülésen ezen javaslatra vonatkozó egyetértést nyilatkozatván, határozottak: — hogy a jelen jegyzőkönyv másolat alakjában a megkivántató mellékletek hozzácsatolásával a monarchia mindegyik államának miniszteriumával a megfelelő és il lető országgyűlés elé terjesztendő törvényjavaslat elkészítése céljáól közöltessenek. Jelen jegyzőkönyv az ülése tartama alatt hitelesít-tetvén és a két elnök, valamint a két jegyző által aláírattván, az együttes ülés befejezésének nyilváníttatik.“ Szláv, Revertera, Jaworszki, Falk.

A quota küldöttségek magyar, valamint osztrák ellenzéki tagjai saját küldöttségeik kijelentették, hogy a hozott határozatok egész terjedelméhez hozzájárulnak ugyan, a nélkül azonban, hogy ez által pártjuknak a képviselőházban való magatartásának praecipu-dicálnának.

KÜLFÖLD.

Monarchiánk keleti politikája. A „Dnievnik Warschewski“ azon állításával szemben, hogy csakis a berlini szerződés, Ausztria-Magyarország keleti politikájának Németország által való támogatása és végre a német kormány kétszínű politikája keltették föl Oroszország bizalmatlanságát a német barátságá iránt — megjegyzi a „Norddeutsche Zeitung“, hogy Ausztria Magyarországi keleti politikájának támogatása nem a berlini szerződés óta s nem is Németország, hanem Gorcsakov részéről indult ki. Jóval a berlini congressus előtt adta meg Gorcsakov Ausztria-Magyarország keleti politikájának azon engedményeket, melyeket a Dnievnik Németország kétszínűsködésének tulajdonít. S miután a Dnievnik hivatalos orosz lap, lehetetlen, hogy e ténnyről tudomásul nem bírna.

Oroszország Afghanistanban. Az afghanistáni legújabb események az angol hivatalos lapokban azon véleményt idézték fel, hogy a dolgok fejlődése Oroszország részéről Afghanistan részleges megszállására fog vezetni. Azt hiszik, hogy Oroszország arra számít, mikép Afghanistanban a forradalom fog kitűnni, mely aztán az emir bukását és azt fogja eredményezni, hogy Anglia az emirrel szemben 1885-ben vállalt azon kötelezettsége alól, mely szerint

közé nem emelt: „Az angolok Keletindiat elfoglalván, képesek-e azt állandóan fenntartani!“

Hogy minő hatást gyakorolt a tudosok között e cikk megjelenése, azt részletesebben kell előadnom.

A Heinrich-házban, mely akkoriban az Országos és Hatvani-utca balsarkán állott, az írói kör olvasó asztalánál olaszinú bársony-gallérú hosszú kaputban ültem, mikor Csánady János, a gazdasági egyesület titoknok, alig hallhatólag, de füleimet mégis érintőleg figyelmeztette Fáy András, az írói kör elnökét: „Ez az a fiatal ember, a ki azt a nagy olvasottságot és lelkiismeretes tudományos buvárlatot tanusított cikket a „Társalkodó“-ban közrebocsátotta.“ En fülig pirulva megfordultam, és remegve szorítottam meg a két hirnevés férfinak felém nyujtott kezeit. Ők buzdítottak és bátorítottak a további munkálkodásra, én pedig a sikerült csiny miatti szégyenletemben, csaknem a föld alá süllyedtem. Mindez csak kezdete volt azon ovatióknak, melyekben még több, a tudományos meg-lehetős szük határai között tévelygő tudosok-tól részvettem.

Hónapok kellett hozzá, mig egy sáros-pataki diák kisütötte, hogy az egész cikk csak kivonatja egy, a Roteck Encyclopaediájában megjelent, hosszabb politikai deduciónak és én igen lelkiismeretlenül jártam el, mikor azt kiadás végett Helmezynek átszolgáltattam, ő pedig meglehetősen bárgyúságot tanusított, mikor azt eredeti gyanánt elfogadta és kiadta. A felfedezés után könnyű volt rájönniök, hogy ilyen cikket csak egy tudományosan készült-több ember írhatott. Most már csak az a kérdés, hogy a „Jelenkor“ „Társalkodója“ tulaj-e a Roteck Encyclopaediáját, mert ha igen, akkor az én hirnevem és dicsőségem meg van mentve. Plágiumom Helmezynek okozott leg-több bossúságot és keserűséget, mért az academiának kicsinyje és nagyja, hosszú időn át nem szűnt meg őt rászédése miatt viccelni

* A lapunk számára írott nagyérdemű emlékgjegyzetek folytatását kezdjük meg e közzéléssel. Szerk.

az emirt látogatni fogja, feloldva érzi magát. Nagyon valószínű, hogy Anglia nem fogja ellenezni az oroszok előnyömlését és már Herat miatt nem fog háborút kezdeni, mert Londonban már meggyőződtek arról, hogy az emirtel való szövetség inkább veszélyt, mint védelmet képez Indiára nézve. Az angolok tehát India és ennek határai megvédelmezésére fognak szorítani.

LEGUJABB POSTA.

Egy angol consul Bulgária függetlenségéért. Az „Agence Havas” jelenti Filippopolból: Az itteni angol főconsul által a regonsság tagjai tiszteletre adott ebédnél a főconsul következő pohárköszöntőt mondott: Poharat emelek a regonsság jelenlevő tagjainak egészségére, kik bölcsességükben a fejedelemséget kormányozni és az országot a rend fenntartása és a nemzetközi szerződéseket tiszteletben tartása mellett súlyos és veszélyes helyzetből kivonták; poharat emelek a bolgár nemzet függetlenségére és haladására, ama három millió lelket számláló nép boldogulására, mely erély és hadi erényei által képes volt megmutatni azt, hogy méltó a függetlenségre és mely ilyen módon felbátorította Európát, hogy a nemzetet támogassa és az orosz collossus követeléseinek ellentájon.

Az

„ARADI KÖZLÖNY”

(megjelen minden nap)

előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt	— kr
Fél évre	6 „	— „
Negyed évre	3 „	— „
Egy hónapra	1 „	— „

Vidékre postán stótküldve:

Egy évre	14 frt	— kr
Fél évre	7 „	— „
Negyed évre	3 „	50 „
Egy hónapra	1 „	20 „

Az előfizetési pénzeket kérjük, legelőszertbben posta-utalvánnyal, mielőbb beküldeni, hogy a lap pontos expedícióját fennakadás nélkül teljesíthessék.

Arad, 1887. április hóban.

Az „Aradi Közlöny”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Április 22. Péntek. Róm. cath. naptár: Sótér és Kajusz. Prot. naptár: Sótér és Kajusz. Görög orosz naptár: (Ápril 10.) Terentius. Nap két 5 órakor. Nap nyugat 6 óra 58 perczkor.

Ápril 25. Arad megye törvényhatóságának közgyűlése d. e. 9 órakor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

Lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala Kazinczy (azelőtt iskolai) utca 1 sz. a. házában van, földszint balra. A ház sarkot képez a templom-utczára, szemben szerkesztőségünk eddigi helyiségével.

és kigunyolni. Én mint bűnbánó lélek, mely hónapon keresztül nem mertem az iróni körben mutatkozni. Velem is sokáig vicceltek uton-utfélen és nem minden guny nélkül vetették szememre, hogy számárbáton skartam az Escuriába bejutni. Mikor e csapatát meg azzal a csapással tetéztem, hogy a „Jelenkor” egyik számában „Cprau”-t Zágrábnak fordítottam, örökre bezárult előttem a „Jelenkor” szerkesztőségének ajtaja.

Ugyanez a Helmezy Mihály, az academiái pénztárnok volt az a hirneves ember, a ki a „Dies irae, dies illa” első versszakát e képen fordította le:

A haragnap végső pontja,
E világot porba ontja,
Dávid és Sibilla mondja, stb.

A Helmezy külsejében volt valami titkoszerű, ijesztő és féltelmes. Egy ő magas, hustalap, de csontos; bégyadt szemével, hosszú vékony karjaival, sárga bőrével úgy nézett ki, mint valami alchimista vagy spanyol inquisitor; mint expiarista is hű maradt a fekete öltönyökhöz: mértékletes volt mindenben, még a munkában is. Széchenyi István grófot csodálta, Schedl Ferenczet és a pénzt szerette.

Mint az academiának több éven pénztárnoka, a fizetési napokon recésen izgatott volt és kedélytelen. Még a másébol se fizetett örömet, s a fizető asztalnál, hosszú, fekete kapujában, fején zsidó rabbinus quadratummal, mindenkor ünnepléssel megatott-ságunk adta jelét. Ha hivatalnoknak vagy fizetéses tagnak előlegezett, e szivességét rendszeresen unalmas prédicációval tette kellemetlenné.

Vörösmarty szerette őt tréfásan bosszantgatni. — Tartós harag még se volt közöttük, mert első epicusunk kegyelmei közé tartozott.

Helmezy az irodalmi nevezetességek közé tartozott, kik hirneveket és tekintélyeket állásuk, — befolyásuk és vagyonságuknak köszönhetők és a kik, ha közlegényse-

— **Fejér Miklós** pénzügyministeri tanácsos ur szerdán délután Aradra érkezett, s tegnap délelőtt Vég Aurél kincstári jószágigazgató kíséretében megtekintette a befejezéshez közel álló pénzügyi palotát, s annak célszerű beosztásáról elismeréssel nyilatkozott. A ministeri tanácsos ur itt időzésének célja, a kincstár érdeklő folyó ügynek elintézése, nevezetesen a megyes-bodzási kincstári puszták eladásának kérdése. A ministeri tanácsos ur ma valószínűleg Dévára utazik.

— **Arad megye közigazgatási bizottsága** tegnap délelőtt a megyeházán rendkívüli ülést tartott. Fábrián László főispán elnöklése alatt jelen voltak az ülésen Szathmáry Gyula főjegyző, Vannay János árvászéki elnök, Jonescu Lázár tiszti főjegyző, Issekutz Károly dr. főorvos, Lócs Rezső kir. adófelügyelő, Pálffy József kir. főmérnök, Parocz György kir. ügyész, Várjassy Árpád kir. tanfelügyelő, Bánhid Albert br., Nachtnébel Ödön, Popovits D. János, Simon Jenő. Tagányi István és Várhelyi László. Megnyitván az ülést, tárgyalott az eleki zsellérföldök ügye. Az eleki zsellérek ugyanis a közlegelőből őket illető hányadot urbíri uton eszközölt legelő-ekklonitást utján már előzetesen kikapván, a közlegelőből ideiglenes hasznélvezetűl kihasítva és felosztva volt ugynevezett herés földet a földes gazdák kizárólag maguknak tulajdonították s maguk között a zsellérek kizárásával újbol felosztották. E miatt a zsellérek panaszt emeltek s ennek következtében a belügyministerium fokozatos felebbezés folytán kimondta, hogy a herés földet iránti igény eldöntése törvénykezési utra tartozik, addig azonban, míg a bizottság dönteni fog, a statusquo ante tartandó fenn vagyis a zsellérek birtoklása visszaállítandó. Ennek végrehajtása az eleki járás főszolgabírójára bízott, ki azt a herés földet felmérésre és parcellizásra utján foganatosította is, de ebben a földes gazdák nem nyugodtak meg s a közigazgatási bizottsághoz azon panasszal járultak, hogy a főszolgabíró által nem az előbbi állapot állított helyre, hanem egy egészen új helyzetet teremtett s hogy nevezetesen a zselléreknek nem annyit és azon terület jövedelmét ki, mint a menyenyit és melyet azelőtt birtokoltak. E panasz miben állásának megvizsgálása végett a közigazgatási bizottság Nachtnébel Ödön, Várhelyi László és Pálffy József biz. tagokat a helyszínére küldte s e küldetését azt tapasztalá, hogy a helyszínezés csakugyan nem felel meg az előbbi álláspontnak; mert az előbbi állapotról térkép nem találtak, a felmérésnél alapul vett összeírás adatai pedig az új felmérés nyomán készült földkönyvadataival sem a birtokosok nevei, sem birtokaik térfogata tekintetében nem egyeznek meg. E tapasztalatok alapján a kiküldött bizottság azt a véleményét terjesztte elő, hogy miután a felmutatott adatok alapján az előbbi állapotot teljesen helyreállítani nem lehet, a zsellérek teljesítassanak, hogy a szükséges további adatokat mutassák be, addig pedig a jelenlegi állapot tartassék fenn, vagyis a földesgazdák a m. é. birtokállásban hagyandók. A kiküldött bizottság e javaslata felett élénk vita fejlődött ki, melyben a bizottságnak csaknem minden tagja részt vett. A kiküldött bizottság javaslata mellett Várhelyi László, Nachtnébel Ödön, Pálffy József, Simon Jenő szóltak, míg Tagányi István azon nézetnek adott kifejezést, hogy miután az előbbi állapotot a maga teljességében visszaállítani nem lehet, az ügy eldöntés végett a ministeriumhoz terjesztessék, míg végre Szathmáry Gyula előadó főjegyző, valamint Bánhid Albert br.,

Joanescu Lázár és Parocz György, valamint elnökölő főispán is azon véleményüknek adtak kifejezést, hogy miután a ministeri rendelet szerint a zsellérek minden este birtokba helyezendők és tudva van az, hogy a herés földkéből 13 hold volt az ő kezükön — ha régi térkép hiányában az előbbi állapotot teljesen helyreállítani lehetetlen is, e miatt őket a birtoklástól teljesen elűni a vagy ezt a kívánt további adatok beszerzéseig függőben hagyja a ministeri rendelet intenciójával ellenkeznek, miert is a mellet érvelnek, hogy a további surlódások megelőzése végett a zsellérek 13 holdja, habár más helyen is, de mindenestire hasítottassék ki. Hosszabb vita után a közigazgatási bizottság szavazás utján az utóbbi nézetben, t. i. a zsellérek részére 13 hold kiadásában állapodott meg. Elhatározván egyszersmind, hogy a tavaszi munkaidőny kibővítésébe miatt a kihasítás eszközésére a kir. építészeti hivatal egyik tagja haladéktalanul kiküldeték s hogy továbbá a bizottság e határozata ellen csak birtokon kívüli felebbezés engedtetik, vagyis a végrehajtást a netaláni felebbezésnek nem akadályozzák. Ezzel az ülést véget ért.

— **Az arad-csanádi vasút igazgatóságának** tegnap délelőtt az igazgatóság helyiségében teljes ülése volt. Az ülés fő tárgyat képezte az ujonnan építendő palota ügye és tüzetes tárgyalás után elhatározott, hogy a társulat nem mint eddig tervezte volt, az épületnek csak a főtér és városház felőli részét építi ki, hanem az egész épületet. A társulat a szükséges összeget, mely az épület teljes kiegészítéséhez szükséges letni fog, a tisztviselők nyugdíjalapjából fogja pótolni, mely eddig a takarékpénztárakban kezeltetett. E változtatással egy a társulat, mint a tisztviselők nyugdíjintézete csak nyerni fog, mivel a társulat a nyugdíjalapnak évente az épület ezen részéért, melynek felépítéséhez hozzájárultak, hasznóbort fog fizetni, míg az összeg teljesen ki nem egyenlítették. Az ülése még több apró vasuti ügy fordult elő s intéztetett el.

— **A megyei aljegyzői állásra** újabb ismét érkezett be egy pályázati kérvény, a Hájka György, megyei közigazgatási kiadó, ki esetleg az üresedésben levő gyámpezntári állásra is competál. Verzar István krasznómezei házközösségi előadóról tövesen írta egyik lapársunk, hogy az aljegyzői állásra szintén benyújtotta pályázati kérvényét.

— **Az aradi községi tanítók** tegnap reggel a templom-utcai fiúiskola tanácstermében eléggé látogatott ülést tartottak Némethy Károly elnöklete alatt. Az ülés tárgya volt a fővárosi tanítók fogadása ügyében hozandó határozat. Tekintve, hogy a fővárosi tanítók a szünidő folyamán egyik utba tanulmányutjokon Aradot, mikor a tanítók legtöbbje távol van, — az aradi tanítóság ünnepelesen nem fogadhatja a vendégeket és mert a fővárosi tanítók megmáshatatlannak csak a számban önjakt megmáshatatlannak tanulmány utjokat, a válasz oly értelemben fog megadandó, hogy az itthon levő tanítók szívesen vállalkoznak kalandozni az alkalommal s lehetőségig meg fognak tenni mindent, hogy az itt eltöltendő napot kellemessé tegyék a fővárosi tanítókknak, de maga a tanítóság, mint testület, nem fogadhat. Egyébként e tárgyat a szombaton tartandó központi ülése fog végérvényes határozat hozni.

— **Ujjonozás az eleki járásban.** Az eleki járásban folyó hó 25-én veszi kezdetét az ujjonozás. A sorozó bizottság polzári el-

— azonban Rachel még mélyebben dugta fejét a párnák közé és a vizsgálatás iránt érzékeltelnek mutatkozott. Ekkor Almának egy gondolata támadt. Szorosan Rachel feléhez illesztette ajkait és valamit sugott neki. Rachel rögtön felegyenesedett és boldogságot sugárzó arccal nézett Almára. Soha elbájozottat nem látott és bár a fájdalom nyilat szívbe, nem birt ellenállani. Félkelt, megfogta Alma kezét és engedte magát vezetni a bezárt ajtó elé. A mint Alma kopogott, bent megkezdődött a szokott zöreje.

„Eu vagyok, Mabel!” szolt Alma. „Rachel hozom. Ó tud mindent.”

Mabel kinyitotta avatosan az ajtót és Rachel nagy ünnepléssel a gyóhoz lett vezetve, melyen egy halom rejtélyes apró dolog feküdt, a melyek látszólag a tündérvilágból érkező apró vendég kelengyéjéhez tartoztak és e célra temérdek csipke, finom mint a pohló, és mesés himzések lettek felhasználva. Mabel és Adelaide, a kik egy nevelésesen kicsi ingesekét varrtak, felhagytak a munkával és várakozustellen néztek Rachelre, de nyilván kissé csalódtak. Nagyobbat hatást vártak.

„Ez”, szolt Alma a búszkeségtől elpirulva, a mint a készletből egy csodálatos finomságu és különös szabású öltönyt elővett, „az első hetekre való. Ugy-e gyönyörü? Kezbe veheti Rachel, ha akarja! És talán — talán örömet szerez önnek, ha velünk varrtat?”

Az utóbbi szavak oly szorongva voltak mondva, hogy Rachel rögtön megértette Alma célzatát és felfogta a kegy nagyságát, melyben részesíteni akarták. Csakhogy éppen ezen igyekezetben, hogy őt önmaga előtt fölemelje — ezt határozottan érezte — az elítélés egy neme rejlett és miután még nem volt tisztában azon állással, melyet számára a világ kétségkívül kijelölt, ballépésére vonatkozó ezen közvetett célzásnál kimondhatatlan fájdalom nyilat szívbe. Kivette Alma kezéből az öltönyt és egy forró könnyet hullatott a csipkegalléra, mely a nyakkivágását díszíté.

Rachel oly buzgalommal kezdett dolgozni a kis kelengyén, mintha élete függne attól és a három hölgynek alkalma nyílt vékony ujjainak ügyességét megcsodálni. Már másnap bátorságot vett magának néhány indítványt tenni és nem sokára oda jutottak, hogy a legkülönbözőbb dolgokban véleményét és

tanácsát kikérték. Este énekel a tanárnak és Harrynak. Hangja mindkettőjüket elbájoalta. És mert előadásában oly kifejezés és oly drámai erő rejlett, hogy hallgatóin gyakran a legmélyebb megindulás vett erőt.

Egy ízben a tanár egy nyilatkozott, hogy e hanganyag bármely primadonnának becsületére válnék és Harry, a ki e gondolatot rögtön felfogta, még az nap este ir Palfrey barátjának; a titoktartás pecséte alatt közölte vele Rachel történetét és megkérte, hogy nem volna-e hajlandó a fiatal leánynak énekesnővé kiképezetéséhez hozzájárulni. Három vagy négy évi Európában való tartózkodás elegendő lenne. Palfrey rögtön vállalt, kijelenté, hogy a Harry által közölték részvétet teljes mérvben felkeltették; ha szükséges, kész Rachel művészi kiképezetésének összes költségeit viselni és Wellingford a pillanatnyilag szükséges összeget fizettesse ki pénztárából.

A mint e tervet közölték Rachellel, fölugrott, hogy Harry megőleje, de birtelen meggondolta magát, a tanárhoz sietett és karjaiba borult. Az öreg ur sokáig átölelte tartotta és az ő szokott gyöngéd, atyai modorában czirógatta haját.

XIV.

Pénczolgokban megszűnik a barátság.

Szeptember elseje elmúlt a nélkül, hogy Cunningham és társai a „Maid of Athens”-t birtokukba vették volna és a vételért lefizették volna. A tözsdén azt suttogták, hogy a társaság két heti halasztást kért, a részvények jelenlegi tulajdonosainál pedig egyre élénkebben nyilvánult az óhaj, hogy tulajdonukból lehetőleg mielőbb megszabaduljanak. Wellingfordnak Silvertownba tett második útja nem maradt észrevétlen; ezt összeköttetésbe hozták Palfreynek bágyarészvényei eladására vonatkozó készségével és bár a „Maid of Athens” folytatta a zsiros osztalekok fizetését, még is oly hírek terjengtek, a melyek ártottak jó hirnevezésnek.

Ily körülmények közt nem volt csoda, hogy Cunningham és társai e vételár előteremtésére való gondolás helyett azon fondorkodtak, hogy miként kaphatnák vissza a bontáspénzül letett százezer dollárjukat. A bölcs emberek elátkozták ostobaságukat, hogy egy tényleg művelés alatt álló és jó birét vesztelni kezdő bányát alkaltak venni. ahelyett, hogy csak egy kezeletben levőt vet-

vád alól felmentette, ellenben a Török Dönes által ellene indított perben 40 frt bírságra ítélte.

— **Királyi adomány.** Ó Felsége a király a lippai róm. kath. egyház községnak iskola építkezéséi czelokra magánpénztárából s z a z frtot adományozott.

— **Pécska új temploma.** A pécskai új rom. cath. templom építési munkálatai serényen folynak. A templomról levelezőnk a következőket írja: A mintegy 70 ezer forintba kerülő új templom, mely a kincstár, a püspök és a község hozzájárulásával emeltetik és egy nagyobb városnak is díszére válna, igen szép és jó anyagból göth izében és nyers modorban (Rohbau) épül. Díszes faragványokkal és cziradakkal fog birni. de nem lesz kifestve. A boltives templom hajója és a szentély plafondja csak fehérré marad, melyet az idő nem sokára a tömjénfüst segédével beszarít. Most midőn a plafonirozás ezelőjából a 18—18 méter magas állványok még fenn állanak, most volna ideje, hogy Magyar-Pécska buzgó lakossága, temploma díszítésére gondolna és egy kis áldozattal annak szepítéséhez hozzá járulna. — Magyar-Pécska Arad megyének legnagyobb és legzadagabb községe, vanak itt földmivelő gazdák, kiknek vagyona a 100 ezret meghaladja de 30—40 ezer frtos vagyonnal bíró 100-nál is több van. — S ha meggondolnák M-Pécska cath. hívei, mily szép lenne templomuk, ha most 4—6 száz forintot áldoznának, ha meggondolnák, hogy később, akkor, mikor az állványok már lebontattak — évek után — ha azokat újbol befestés ezelőjából felállítani kívánják, mily óriási összegbe fog ez kórnálni, akkor alig hisszük, hogy most nem áldoznának erre a czélra. Hinni szeretjük, mikép meggondolják s ha másképp nem, hát adakozás utján és talán valami sorsjátékkal, vagy tánczvilággal, majálissal stb. fogják a költséget összegyűjteni, melyet addig is a legtehetősebbek előlegezhetnek az igen fontos czélra.

— **Vesztett kutya.** A varffy Géza gyógyszerész vizsláján a veszttség gyanus tünetei mutatkozván, az állatorvosilag megvizsgáltatott. Az állatorvos veszttegrát rendelt az eh számára, minél fogva a gypmester felhívott a kutya elfogatására. A gypmester legényei azonban oly ügytelennel fogták meg, hogy a kutya mind a kettőjüket megmarta. Miután a kutya, a gypptéren vaskuliczka helyezett, tegnap délben a legmagasabb fokú veszttség állapotba constatáltatott rajta. A gypmesterlegények állapota nem aggasztó, miután a kutya inkább csak csekélyebb bőrhörzsolásokat ejtett rajtuk.

— **Sorsjegy-társaság** van alakulóban Aradon, mely ápril 25-én este 8 órakor a Novotny-féle vendéglőhelyiségben tartja első alakuló gyűlését, melyben a szabályok is előterjesztettek.

— **Az aradi kir. törvényszék bünyügyi osztálya** több apró lopás bünygyben tartott tegnap délelőtt végtárgyalást. A törvényszék a következők alkult. Elnök: Otrubay Károly, bírák: Gál József és Kovács János, jegyző: Scholmassy Gusztáv, közváltó: Madzsar Károly dr. kir. aljegyző. A törvényszék előtt állott Jeklán Todor, ki már több ízben volt büntetve lopás miatt és a Argyleán Simeon, alig 16 éves suharcz. Nevezettek Repszegen rizzán Nikolajnak egy éjszaka feltörték a padlás ajtaját és elvitták magokkal a padláson talált bsn. liszt és szalonnaneveket. A káros másnap reggel észrevéve a betörést, jelentést tett a bírói hivatalnál. A bíró csendőrökkel azonnal kiszállt és

tek volna, melynek ha kellő pénzt fordítanak rá, épp oly könnyen lehetett volna a levegőben lógó hirnevet csinálni. E válságos pillanatkban egészen váratlanul segítségükre jött Löwenthal Simon.

Simon, ugy látszik, készpénzének egy részével érdekelte volt az egyik építőtársaságnál, mely azon városrészben épített bérházakat, a hol Harry lakott. A zsidó elég gyakran fölkereste az építleteket és egy illy alkalommal megpillantotta Wellingfordot, a ki Rachel kíséretében lakása elől hajlatott a Wellingford karjára tamaskodva nyugodtan kiszálló leány látása villámcsapásként hatott rá. Mintegy megbénelva engedte kettőjüket a házába bemenni: de alig tért magához első rímületéből, a nélkül, hogy gondolta a felvonóra, mely a ház felső rétegeibe fáradság nélkül fölzállította volna, rohant föl a lépcsőn és előszobájba ment, ahol tájtékozva rontott be a vélt csábító lakásába.

Követelte úróvérhez való beocsátatását és hosszasan beszélt vele, mi alatt dühének szabad folyást engedett. Sirt, idézett az ő testamentumból, hevesen hadarászott és Rachel, bár fájdalom szivéig hatott, nem talált számára egyetlen vizsgálatot sem. Visszonya hozzá egészen megváltozott és nem lehetett többé a régi. Az önmagának tett szemrehányások dacára Simon jelenlétében nem érezte a korábbi alázatosságát és bár szavai sértették, de nem suithattak le. A Wellingford családál való érintkezésből önbizalmat merített és megtagadta bátyja parancsának az engedelmességét, a ki azt követelte, hogy hazába térjen vissza. Hiába hívta Simon segítségül még Wellingfordot is, a kit éppen most durván megsértett — Rachel hajthatatlan maradt.

„Ézt drágán megfizeti, ön és gaz sógora”, kiáltotta Simon fenyegető kacajjal. „Az hiszi, mert én zsidó vagyok, nem ártatok önnek, majd megismeri Löwenthal Simon! Apósa, a vén gazember, a zsebemben van”, (Simon tárczájára ütött), „és ha ön most nevet is, csakhamar meg fogja tanulni! Az nevet legjobban, a ki utóljára nevet. En mondom, hogy nem sokára megéri! Egy rántással lehozom őt a levegőből, mint a papírsárkányt, vagy ne legyen a nevem Löwenthal Simon.”

(Folyt. köv.)

a vizsgálatot megindította. A gyanyó egyenest Jekel és Argylánt terhelte. kiket elfogtak és csakhamar be is vallották tetteiket. Az ellopott tárgyak egy részét Argylán Borbaránál a kucurica földbe elrejtve találták meg. A törvényszék előtt azonban mindent tagadtak és az előbbi vádlomásaikat is visszavonták. Azt állítva, hogy azt a bírót ellentétben tették, mert féltek a csendőrök brutalitásától. Azonban a további vizsgálat és a tegnapi tartott végtárgyaláson kiűnt, hogy Jekel Todor követte el a lopást. A kir. algyűzős Madzsar Károly dr. vádindítványának meghallgatása után a törvényszék Jekel Todor 3 évi fegyházra és az eljárás, rabtartási költségek megtérítésére ítélte. Argylán Simeon felmentették és szabadlábra helyezték. A vádlott és a kir. algyűzős felelősségét jelentette be.

A piros pantiika. Egy aradmezei fűveskában történt. A Jani gyerek nagyon kerülgette a szomszédok portáját. Pedig haszontalan. Az apa, mikor hírt vett róla, csak azt mondta el a foga között: Gyerek az még, nem számít a Juliska fel sorsára. Jani meg azt felelte: Nem is a fél sessoról kell beszélnem a Juliska. Az öreg ezekre meg azzal tördította, hogy egymáshoz tartozik a két jószág, mint a szántóföldhöz a legelő fertály. Mindegyik hozta ki a sodrából Janit. Egyre nekedett. A csifra szűrt azért kerítette nyakába, hogy a Juliskák előtt legyen a felelősség nélküli baktér. Pedig Juliska sem dolgozott a kezére, mert ha időnkint ki is kukkantott a fessett kapujából, bizony másért történt az. Hiszen Jani még nem ütötte el a legényort. Még a visitációra sem került, addig pedig nincs becsület. Addig az első táncz hely, a „Csillag” a tilos számára. Ott az öreg legények mulatnak, és az öreg legényekkel a Juliska. Egy-egy azonban csak megváltozik minden — tartja a reménykedése. Imáron a kis bíró kimondta a nagy parancsolatot. Jaj milyen szépen hangzott a torzozóba bajusza mögöl a szó, hogy a király a császári regement alá hívja — ha ugyan nincs testi fogyatkozása — a Janit. Ugy kihoztott ettől a szótól az önért? Raugosan jár, mint a völgyenyek, mikor piros pantiikájával a szalaján behit a Juliskák portájára, nem a félnék imádó többé, nagy hanggal kérdi a Juliska apjától: „Hát fenntartható-e számomra a fél sessor?” Az öreg nagyot sodor a bajuszán és úgy felszisszol a sandit a Juliskára. „Annyit mondd, — felele nagy lassan, — hogy ugys lefagyott az idén a szőlő. A másik termés csak három évre leand használható. Ha Juliska várhat addig, én várok, mert nagyon savanyu a depés bora. És ezzel a biztatással végződik egyelőre a piros pantiika története.

Botrány egy templomban. Teneváról írják a következőket. A 18-19-ik keletre: A mehalai görögkeleti templomban, a görögkeletiek hűsüthetőjén, szerbek és oláhok, kiut nemhosszú hallgatták az isteni tiszteletet. A templomnak megkezdésénél az oláhok egyszerre azt követelték, hogy az oláh szöveget használják, a mi ellen a szerbek tiltakoztak, követelték a szerb szöveget. Nagy zaj támadt erre, mely csaknem a tettlegességig fajult. A lelkes békétetőleg lépett közbe, de szavát senki nem követte; erre az oláh eldől lelépett s fölhitva a civakodó hivat, hogy hagyják el a templomot s midőn a templomozója a gyertyákat kezdte szolgálni, a nép kitűnt a templomtól bezárták. Vizsgálatot fogtak ez ügyben megindítani.

Erdőgyújtogató. De m j a n Szini-zsre fiatal suhancz a napokban gyalog Ó-Bodrog meve nem talált magának utközben nemesebb szórakozást, minthogy a csallán erdő szelén meglátva egy kagal szalmát, felgyújtotta. Azonban az ípsét nyakon csípték és Sch w o b Antal fődész a szolgabírói hivatalnál a jelentést megtette ellene.

A dohány lopáson rajta vésztettek A lb Adám és P o p a Adám rovtól előleltő borosjenői suhanczok álltak tegnapi délelőtt az aradi törvényszék előtt, kik több ízben nagyobb lopások miatt állították vizsgálat alá és büntetve voltak. Kiszabadulva ismét hozzá kezdtek régebbi foglalkozásukhoz. A múlt év végén L á s z l ó f f y Gyula sikulai dohány-pajtyájában éjfélt után 2 órakor betörték az ablakon, hogy dohányt lopjanak. Azonban a csosz által tetten kapvat és elfogvat, összekötözve a sikulai községhezhoz bekísértették. A két lökötmielőtt a dohánylopáson rajtaérettek, Ze n k Józsefnek két lovát ellopják, hogy ezeken a Körösön a lopott dohányt könnyebben átkelhesse. Azonban elfogatásokkal a tervök csütörtököt mondott. A kir. algyűzős M a d z s a r Károly dr. vádindítványának meghallgatása után a kir. törvényszék, összehit és A lb Adámot két és fél évi, P o p a Adámot két évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen a telek felelősségét jelentette be.

Aradi görög szintársulata B.-Csabán megérdemelt pátfogás mellett tartja előtársait. Ezek óta nem volt tapasztalható Csabán a jelenlegihez hasonló érdeklődés a szinészet iránt. — A r a d i a nyári seson utóján Szarvasra megy, hol D i t r ó i Mórral szemben a szinügyi bizottság véleménye alapján neki adta meg az engedélyt a szolgabírói hivatal.

A ki ellopta a szegény ember fáját. O á n n u J u n szegény családok földműves a csallán erdőben egy kocsi fát vásárolt. A mint hazá akarta szállítani, egyik szarvasmarhája a járomban elgyengülvén, az erdő alatt a vásárolt fát le kellett a kocsijáról raknia és a beteg állatot hazá kellett vinni. Ezt P a v e l Todor cimborája észrevette és az alatt, míg Onnu hazament, a fát felrakta saját kocsijára s a lopott fát hazá indult, ut közben Onnu a lovját megcsípte és feljelentést tett ellene az illetékes bíróságnál.

Szerelmes lett a magyar dolmányba. T y i t y á n l i l l e csavargó, ki már több ízben lopásokért volt büntetve, a napokban egyik aradi polgárnál mint napszámó dolgozott és az udvarban szellőztetést végett kikacsított magyar dolmányt elemelte és vele

szépen megugrott. Azonban, mielőtt tudott volna rajta, elcsípték és a kir. törvényszék büntetésre bekísértették.

Felelősség. A kir. tábla felelősségét folytán To l l Miconnak az aradi királyi törvényszék egy havi fogságbüntetését 3 havi fogságbüntetésre emelte fel.

Toladóké éjjeli vendég. Pál György ittas állapotban berontott R o m á n Janos aradi polgár házába éjnek idején és ott iszonyú lármát vitt véghez. A házi gazda barátságos felszólítására, hogy sziveskedjék házából távozni, azzal választott, hogy a házi gazdát torkon ragadta és a földhöz vágta, jól elverte. Az eset feljelentést az aradi kapitányi hivatalnál.

Esernyők és botok hevernek gazdáknál a rendőrségnél. A színházban bagyták el tulajdonosaik s most kellő igazolás mellett átvették.

Iparigazolványt nyertek Aradon: G e l b m a n u A b r a h á m n e k a l m á r - i p a r r a . G a r a g o l y S á n d o r b e r k o c s i - i p a r r a . — A r a d m e g y é b e n B o r o s j e n ő i : E r k e l F e r e n c z f e r f i s z a b o - i p a r r a . K i s j e n ő n : A u s t e r w e i l V i l m o s v e g y e s k e r e d e s e . E r d ő h e g y e n : M a n y i D e m e t e r e s i z m a d i a - i p a r r a . K o v a s z e n c z : F u l z s e V a s z i l i e á c s - i p a r r a . H o l o k á n J u o n f a r a g o á c s - i p a r r a . V i l g o s o n : S t a u b J ó z s e f K á r o l y p é k - i p a r r a . K o v a s z e n c z : P a p p B é l a e s i z m a d i a - i p a r r a . U j - S z t . - A n n á n : H o l d s t e i n S i m o n s z e s z á r u l á s . G a l s á n : Ö z v e g y S e h w a r e z A m á l i a s z a t o c s - i p a r r a . P a n k o t á n : M i t r o v i t z J á n o s n é , f e r j e M i t r o v i t z J á n o s ö z l e t z e s e m e l l e t e s i z m a d i a - i p a r g y a k o r l a s á r a . B é k e s m e g y é b e n G y o m á n : C s a p ó J á n o s k o v á c s - i p a r r a . E u d r ő d o n : K i s z e l y M i h á l y e n g e d é l y e z h e m k ö t t ö t é p i t k e z e s i m u n k á l a t o k v é g z e s e r e . S z a r v a s o n : L a o n s z k y J ó z s e f k e r e k e g y á r t o - i p a r r a . S z e n t - A n d r á s o n : A r v a i I s t v á n k o v á c s - i p a r r a .

A Széchenyi mellszoborra még adakoztak. Kuncz Elek ur 31. sz. ivén: Kuntz Elek 1 ft. Dömötör L. 1 ft. Polgár János 1 ft. Walther 1 ft. Kohn Adolf 1 ft. Stauber József 1 ft. Scholz Róbert 50 kr., Varga Ottó 50 kr., Mátyás János 1 ft. Kövesdy Ignác 1 ft. János Béla 1 ft. dr. Hidegh Kálmán 1 ft. dr. Jancsó 50 kr., összesen 13 ft 50 kr. Gellér János ur 32. sz. ivén: A szentpéter-téri és ó városi iskola tanuló 1 ft. 86 kr., ugyan- ugyan iskolák tantestülete 3 ft., összesen 4 ft. 86 kr. Ábray Lajos ur 35. sz. ivén Ábray Lajos 2 ft., Révész Nándor 1 ft., Kabdebó Lajos 1 ft., Somogyi Gyula 1 ft., dr. Marschall Lajos 1 ft., összesen 6 ft. Csik János 36. sz. ivén: Csik János 50 kr., Kinczel Emilia 30 kr., Tesner József 5 kr., Kovács Gávora 50 kr., Jasek Mátyás 5 kr., Mihályovics Hermin 50 kr., Giller Lipót 30 kr., Giller Mari 10 kr., Schifert József 10 kr., Kadinsky János 20 krajczar. Bales Antal 10 krajczar, Sokai Amália 2 kr., Pályi Ede és családja 1 ft. 60 kr., Bezenyi Antal 5 kr., Fiola Róza 5 kr., Vasathik 20 kr., Fiola Hugó 5 kr., Mittelmann Janka 40 kr., Tagányi Hajnalka 30 kr., Szalay Ilonka 15 kr., Szalay Erzsike 15 kr., Pataky Ferencz 10 kr., Száimán Ignác 20 kr., Kerna Irma 5 kr., Hauecker Ferencz 20 kr., Beyer Sándor 20 kr., összesen 6 ft 20 kr. Lócs Rezső 44. sz. ivén: Lócs Rezső 1 ft., Rónay István 1 ft., Kövay Béla 1 ft., Zhoray Jenő 50 kr., Tagányi Gusztáv 1 ft., Weingartner Béla 50 kr., Gábor 50 kr., Lebonovits 50 kr., Berze Sándor 50 kr., Jatzkó Gyula 50 kr., Tajthy Miklós 50 kr., összesen 7 ft 50 kr. Feichtinger Miksa ur 48. sz. ivén: Feichtinger Miksa 1 ft., Kohányi Róbert 50 kr., Gámbarszky József 1 ft., Schelly Mátyás 50 kr., összesen 3 ft. A kereskedelmi és iparbank 17. sz. ivén: A bank 10 ft. Urbányi Janos főkapitány ur 58. sz. ivén: Özy Veres Melentáné 40 kr., Neidlinger G. 40 kr. Kiss István 1 ft., Kilyényi Adolf 50 kr., Bruckner 50 kr., Kieglér órás 50 kr., Mihályi József 50 kr., Albrecht Agoston 40 kr., Weisz Mór 50 kr., Hoffmann Antal és társa 1 ft., Kepplich Zsigmond 40 kr., Gallert J. 40 kr., Domonkos Lajos 1 ft., Ring Zsigmond 50 kr., Goldschmidt Mihály 50 kr., Austerveil 50 kr., Krause Károly 50 kr., Obetko Kálmán 50 kr., Krispin 50 kr., Erney Gyula 50 kr., Schönwald 50 kr., Kornay Károly 1 ft., Andrányi Károly és fiai 2 ft., Schaffer Adolf 1 ft., Husszerl Mária 50 kr., Singer Ede 40 kr., Rosenburg és Klein 1 ft., Maresch Gyula 50 kr., Lengyel és Barta 50 kr., Glück Dezső 50 kr., Hödl Emil 50 krajczar Wittman 50 kr., Pausenwein 20 kr., Hay 50 kr., Rozsnyay Mátyás 1 forint, Reich B. Károly 50 kr., Moskovits 50 kr., Brassay 40 kr., Marek Samu 2 ft., Pályi Ede 1 ft., Weiglein Arsen 50 kr., Sonnenfeld J. és társa 50 kr., Vasváry István 1 ft., Klein Soma 1 ft., Preisch Vilmos 1 ft., Faber Antal 50 kr., Orosz Ignác 50 kr., Gömöri Gyula 50 kr., Surányi Ignác 50 kr., Demeter Jean 50 kr., Ramholtz György 50 kr., Belgráder 50 kr., Weil Alajos 50 kr., Tyrnauer Mór 50 kr., Weitner József 1 ft., Reisinger Zsigmond 60 kr., Grünvald Ferencz 1 ft., Amigo József 50 kr., Blau Bernát 50 kr., Flam Lipót 50 kr., Meer Mór 50 kr., May Károly és fia 50 kr., Gavrilteuk Miklós 50 kr., Matuschek János 50 kr., Schreyer Ferencz 50 krajczar, Roser és Stern 50 krajczar, Holtzer Mihály 50 kr., ifj. Kézmáry 50 kr., N. N. 30 kr., Roth testvérek 40 kr., Müntz E. 50 kr., Novotny Lajos 50 kr., Koch Mór 50 kr., Lenhardt Edéné 20 kr., Hajek és Sütő 30 kr., Guttmann Samu 50 kr., Beck testvérek 50 kr., Rózsa László 50 kr., Póel Miksa 1 ft., Kozminczyk Lipót 20 kr., Rosenthal Jakab 2 ft., Tarjánny Vilmos 1 ft., Kallap János 50 kr., Capdebóné 1 ft., Heim István 1 ft., Bonts Dóme 1 ft., Jakabffy Géza 2 ft., Anyos 1 ft., Antman Lajos 50 kr., Barkó Ferencz 80 kr., Vidovics József 30 kr., Czéh István 50 kr., Farkas Nándor 60 kr., Rozár György 50 kr., Hacker László 40 kr., J. Frank 20 krajczar, Szele József 2 ft., Groszmann R. 10 kr., Popper Béla 50 krajczar, N. N. 20 krajczar. Összesen 63 ft 50 krajczar. Az adriai biztosító társaság aradi főügynöksége 50. sz. ivén: Friedman Ferencz 2 ft., Kiss Armin 2 ft., Steinitzer József 1 ft., Hollósy Jenő 1 ft., összesen 6 ft. Mátyás Mátyás ur 34. sz. ivén: Mátyás Mátyás 1 ft., Kiss Ida 50 kr., Steinitzer Luza 50 kr., Rot-

ter János 1 ft., Kerner-Holló Julia 50 kr., Hauser Henriette 50 kr., Szilágyi Györgyné 50 kr., Eckert Irma 50 kr., Jász Margit 50 kr., a Bathányi-utcai iskola tantestülete 1 ft., összesen 6 ft 50 kr. Pekár Károly ur 42. sz. ivén: Pekár Károly 3 ft., Korbuly József 1 ft., Kövéri Agoston 1 ft., Tuzentaler Gyula 1 ft., Konrad János 70 kr., Panisp Miklós 1 ft., Csathó Aurél 1 ft., Luby Gyula 1 ft., összesen 11 ft 70 kr. Pless Mór ur 37. sz. ivén: Az aradi ipar- és népbank 20 ft., Lukácsy Lajos 1 ft., Pless Mór 1 ft., összesen 22 ft. A Generáli biztosító társaság aradi főügynöksége 3 ft., Lustig Adolf 2 ft., összesen 5 ft. Záray Odón ur 30. sz. ivén: Záray Odón 1 ft., Tabakovits Emil 50 kr., Verner László 30 kr., Wagner Agoston 50 Schröd György 50 kr., Graszal János 1 ft., R. Th 35 kr., ács és kőműves tanuló 35 kr., összesen 4 ft 40 kr. Barabás Péter ur 15. sz. ivén: Barabás Péter 1 ft., Szantiny Mátyás 50 kr., kehler Károly 30 kr., Rózsa Imre 30 kr., Czzeitinger B. 30 kr., H. Lúbeck 30 kr., Ortutay Magdolna 50 kr., N. N. 30 kr., összesen 4 ft 30 kr. Bing Vilmos ur 5. sz. ivén: Bing Vilmos 5 ft. Az első magyar általános biztosító társaság aradi főügynöksége 54. számú ivén: a főügynökség 3 ft. az aradmezei takarékpénztár 58. számú ivén: Hász Sándor 5 ft., Aradmezei takarékpénztár 20 ft., összesen 25 ft. Böhm Lajos ur 32. számú ivén: Böhm Lajos 2 ft., Presinger József ur 32. számú ivén: Presinger József 50 kr., Szilágyi György 50 kr., Szathmáry István 50 kr., Fischer Antal 50 kr., Weber József 50 kr., Györgyösy Rudolf 50 kr., Brusch Alajos 50 kr., összesen 3 ft 50 kr. Hász Sándor 10. számú ivén: Hász Sándor 1 ft., Kneffel Károly ur 14. számú ivén: Kneffel Károly 5 ft., Reicher Ferencz ur 24. számú ivén: Reicher Ferencz 5 ft., Végh Aurél ur 47. számú ivén: Végh Aurél 3 ft., Eckstein György ur 7. számú ivén: Eckstein György 2 ft., Müller József 1 ft., Renner Miklós 1 ft., Gebhard Julia 2 ft., Tücherer 1 ft., Probst Ferencz 1 ft., Heintz Gábor 1 ft., Fromm Frigyes 1 ft., összesen 10 ft. A „Duna” biztosító társaság főügynöksége 51. sz. ivén: A biztosító társaság 5 ft. Dr. Schusztér Illés ur 27. sz. ivén: dr. Schusztér Illés 5 ft., Schusztér Henrik 2 ft., Schusztér Henriké 2 ft., Schusztér Odón 1 ft., Schusztér Gyuláné 1 ft., összesen 11 ft. Ifj. Kristófy János ur 13. sz. ivén: idős Kristófy János 1 ft., ifj. Kristófy János 1 ft., ifj. Kristófy Jánosné 1 ft., összesen 3 ft. Rozsnyay Mátyás ur 23. sz. ivén: Rozsnyay Mátyás 2 forint, Nikolits Péter ur 21. sz. ivén: Nikolits Péter 5 ft., Spiegel Lipót 1 ft., Schwartz Simon 1 ft., Nikolits Péterné 1 ft., Nikolits Irma 1 ft., összesen 9 forint. Millig József ur 17. sz. ivén: Millig József 1 ft., Niedermayer Tóbiás 50 kr., Némethy Károly 50 kr., Dancs Ferencz 1 ft., Széchy Akos 1 ft., Somogyi Agoston 50 krajczar, összesen 4 forint 50 krajczar. Plesch Hermann ur 41-dik számú ivén: Plesch Hermann 1 ft., Komjáthy Zsigmond 40. sz. ivén: Komjáthy Zsigmond 50 kr. A kereskedő-írák társulata 56. sz. ivén. Kronberger Mór 1 ft., Rosenblüh és társa 1 ft., Wechsler József 1 ft., Rosenberg Béla 1 ft., Marx Adolf és Ernő 1 ft., Fejér Gyula 1 ft., Dengel Károly 1 ft., Ecker Gyula 1 ft., Lengyel Lipót 1 ft., Beck Adolf 1 ft., Reisinger Samu 1 ft., Lendvai Sándor 1 ft., Barth Lajos 1 ft., N. N. 50 kr., összesen 12 ft 50 kr. Walfish Armin ur 29. sz. ivén: Walfish Armin 5 ft., Varjassy József ur 28. sz. ivén: Varjassy József 1 ft., Sztanieszku Vazul ur 38. sz. ivel nem fogadta el. Jánossy Demjén ur 12. sz. ivén: Jánossy Demjén 5 ft., Révfalvi Manó 1 ft., összesen hat ft. A gyűjtés összeredménye 428 ft 96 kr.

Üzletáthelyezés. T ö r ö k Gergely férfi divat terméket május elsejétől, Hermann-udvarba helyezi át.

Figyelmeztetés. Nagy maradvék eladás. Hogy posztó, gyapjuszövet és szőnyegraktárunkat a leltározás előtt mennél inkább megkíséreljük, a lehető legutányosabb árban engedjük azt át a t. cz. közönségnek. *Spiizer Jakob és fia Arad.*

Hazánk és a főváros.

Időjárás. Hazánkban: Nyugotias, részben északkeleties mérsékelt szelek mellett, a meleg nagyobb lett, a légneműs mindenütt kibélelt. Az idő eszokon torus, délen változó, ott több, itt kevesebb helyi esőkkel. A meleg reggel 8—10, a Kárpátok közelében 4—5 foknyi volt. Kiltás a jövő időre: H a z á n k b a n : Általában változó, részben bős, melegbb időt várhatni, számosabb helyi esőkkel.

A királyi útja, a király Erdélyben. Erzsébet királynék Maria Valéria főhercegnő születésnapja alkalmából néhány napra Ischlebe utazván, Herculesfürdőből, csütörtökön reggel 7 óra 15 perczek az osztrák-erkezeti külön vonatával Budapestre érkezett; itt a pályához király-pavillonjában megállították s a 8 órai fűrővonalat folytatta utját Bécs felé. Maria Valéria főhercegnő 1868. ápril 21-én született. A külön udvari vonat, melyet Schönfeld lovag fogalmi felügyelő és Link felügyelő vezettek, — egy haló-, két személy és egy postakocsiból állott. A királynél Nopcsa b. főudvarmester, Majláth kisasszony és Claudy udvari tanácsos kísérik. — Egy alkalommal már említettük, hogy a király az ősi hadi gyakorlatok alkalmával meglátogatja Erdélyt. Mint most egy kolozsvári lap értesül, a király é szándékát a temesvári hadtestparancsnok előtt ismételtelen kijelentette.

A trónörökös egy magyar főúrnál. Két évvel ezelőt járt a trónörökös nejével Károlyi István grófnál, most ismét egy magyar főúr házába látogatja meg. E hó 27-én ugyanis — a „Somogy” értesítése szerint — a trónörökös Berenczere érkezik F e s t e t i e h T a s z i l ó g r ó f l á t o g a t á s á r a . A gróf nemcsak igaz magyar vendégszeretettel, de fejedelmi fényfény is készül fogadni fejedelmi vendégét. Neje, Hamilton verczegnő is házaerkezett az alkalomra s a kastélyban az utóbbi napok alatt lázas tevékenységgel dolgoznak s a legszelebb körül rendezkedése-

ket tették a királyi méltó fogadására. A vadásokban az utakat, a hidakat egészen rendbe hozták. R á z s ó trónörökös a megye területén Tallián Béla főispán vezetésével Csépa Antal alispán s a vidék nagybirtokosai, mint L n k e y István, Z i e h y Odón gr. stb. számosan fogják törvölözni, a községekbel pedig tengereny nép a járási főszolgabíróval. A Fesztich Taszilo gróf által szerelt banderium gazdag öltözetben vezeti be a fejedelmi vendégek Magyarország egyik leggazdagabb főúrnak kastélyába, hol bizonyára otthonosan fogja magát érezni a királyi.

Különös adomány. A „Fegyőház Hirlap” közlése szerint, Czegléd Dobos János ottani mérnök, a minap elhunyt híres ref. pap fia, kötelezvényt állított ki arról, hogy az esetre, ha Czegléd város mostani képviselője, Verhovay újból megválasztatni nem fog, 10,000 forintot ajándékozik a ref. egyháznak.

Egy „gróf” Szilas-Balháson. Nagy becsület érte a husvét ünnepek alatt a veszprémei Szilas-Balházs község lakóit. Egy éltebb ur állított be a faluba s a templomból kijövő polgárság előtt szónokiasan előadta, hogy ő egy olasz gróf öröke fogadott fia, kit azonban családja üldöz. A ráeső nagy örökségből is csak 15 ezer forint és egy csomó ezüst neműt kapott, melyek lakásán, a budapesti Ráday-palotában vannak letéve. A pénzbel csak hét ezer forint hiányzik, a többi annak szánta, a ki őt élete hátralévő napjaira eltartja. A jámbor falusiak szentül hitték a dolgot s egy jómódú földes gazda mindjárt meghitta vendégül a „gróf” urat. A bizalmasság okáért felszólította házigazdáját s ismerőseit, hogy őt egyszerűen „Józi bácsi”-nak nevezik. Azoknak annyira tetszett ez a nyájasság, hogy nyolc napig tejből vajba fűrésztözték a „gróf” urat. Egymást érte a lakzi. dinom-dánom. Józi bácsi elemében volt, evett-ivott, toasztozott s végül kijelentette, hogy ő Szilas-Balhásról többé el nem mozdul, míg a hant rá nem borul. De hogy a pénz és ezüstnemű odaajándékozására tett ígéretét beváltta, egy utolsó utat még megtesz Budapestre. A házigazdának nem lévén ideje, feleségét s sógoranjét adta utitársakul a „gróf”-hoz, kinek természetesen az utijegyét is megváltotta. sőt egy felső kabátot is kölcsönzött, nehogy meglúljon. A fővárosba érkezve, Józi bácsi egy kertész-utcai vendéglőbe vezette utitársait s pompás ebédet rendelt. Ebéd után bocsánatot kért, hogy egy perczre távozzék. Kiment s többé nem is tért vissza. Az asszonyok csak hosszú várakozás után jöttek rá, hogy csálóval van dolguk. Az élelmes szelhasms felültekte őket. Bejelentették az esetet a rendőrségnek s aztán mit volt mit tenőnk, visszautaztak Szilas-Balhátra.

Rövid hírek. Sz e g e d e n Matzner Alajos őrnagy, a katonai hadkiegészítő kerület népszerű parancsnoka, jövő hétfőn üli meg szolgálat negyven évi jubileumát; ugyancsak Szegeden már megkezdte az artezi kut furásának munkálatait. — P o z s o n y b a n Heiler Károly püspök-plébános, a polgárság öröme, visszavolta lemondását. — A n a g y t a p o l c s á n y i c a s i n ó elhatározta, hogy a hazai gyártmány ruházati és egyéb iparizskek bevásárlási forrásból mintákat szerez be, közzemlére teszi ki s általában oda fog hatni, hogy a közönség hazai ipari termékeket vásároljon. — M a r o s - V á s á r h e l y e t t a jogászeget, mely már jó ideje teljes részvétlenséggel küzdött, május elején tartja utolsó közgyűlést, hogy kimondja feloszlását; nem igen válik az illetők dicséretére. — T e m e s v á r t t a telefon igénybe vevő közhivatalok s jötekeken egyletek és intézkedések számára a közlekedésügyi miniszter hat forint állapította meg a havi előfizetési díjat, júlistól fogva. — O r e g t a n i t ó vonult nyugalmába Szent-Agotán: Theimleitner Károly, ki ötvenkét évig működött a népoktatás terén.

A nagy világ.

Vilmos főherceg hatvanadik születésnapja. Vilmos főherceg csütörtökön ülte meg születésnapja hatvanadik évfordulóját. Katonai körökben általában ismeretesek érdemei, melyeket a tüzéség fejlődése körül szerzett. Közül egy századnegyved (1864. évi február 19.) óta főfelügyelő a tüzéségnek s e fegyvernem azóta nagyot haladt. Vilmos főherceg, ki az asperni győzések legifjabb fia, tüzeri kiképezését az 1883-ban tüzéségi főigazgató s tábornagy rangban elhalt báró Hauslabtól nyerte. Ugyanez volt a király Ö Felsőének s több főhercegnék is tüzéségi tanára. A kis ágyut, melyet a fiatal főhercegek gyakorlatiainak használtak, a bécsi arzenál muzeumában őrzik, mint emléket. Vilmos főherceg 1847-ben már tüzéségi parancsnokká lön s résztvett a későbbi harcokban is. 1849-ben már osztályfőnök volt a tüzéség főigazgatójánál. Solferinónál néhány ágyuval önállóan operált, oly nagy szerencsével, hogy a király Ö Felsője a hadi ékítményes szolgálati keresztet tüntette őt ki. A solferinói bravúrunkról Bylandt-Rheidt mostani hadügyminiszter mint órnagy segédkezett a főhercegnék. Harom évvel később (1862-ben) Vilmos főherceg maízi parancsnokká, két év múlva tüzéségi főfelügyelővé lett. Ez utóbbi rangban résztvett az 1866-ki hadjáratban is.

Sikkasztó oláh képviselő. Bukarestből írják, hogy B o t z a n galaczi képviselő, a napokban a Chrisoveloni-háztól 47,000 francot kapott a bankház galaczi fiókjában vltó letétel végett, az összeget azonban egyszerűen zsebre rakta s az osztrák határon át elutazott. Többen Czernovizban látták. A galaczi választók körében könnyen érthető igazgatottság uralkodik képviselőjük tette miatt.

Völégény miniszterelnök. A bajor minisztertanács elnöke, L u t z b r. cultus-miniszter jegyét váltott Augsburgban Riecin-ger gyáros özvegyével. Ebből azonban nem tessék azt következtetni, mintha a miniszter ur valami könnyűvérű fiatal ember volna, a ki a rászulyosodó országos gondokat még házi gondokkal is tetézi. Lutz ur már 60 éves és a házasság már nem új dolog előtte, mert most már harmadszor tartja nyakát a rózsás

igába. Első neje egy protestáns lelkész leánya volt, második neje pedig öz. Schmid-Ostingné, szül. Habermann báróné.

A csillagos égből photographiája. E nagy műnek terve képezi a Párisban összeült nemzetközi csillagászati congressus legfőbb tárgyat. A csillagos égből fényképezését tudvalevőleg már jó nagy tökélyre vitték; pillanatról-pillanatra fix képet tudnak készíteni az ég minden tünnemeyeiről s a fényképező készülék lecsatolva eléri a legtávolabbi csillagot is, melyet csak a legerősebb távcsóval lehet észlelni. Az utabbi tudomány máris sokat köszön e nagy-szerű találmánynak. Az egyes csillagászati expedíciók most már maradván hű képen hozzák meg észleleteiket, melyek felett a tudónak elég ideje lehet elmélkedni. A párisi observatorium tudós igazgatójának fejében megszületett tehát a merész eszme, hogy készítsenek nagy térkép-atlást, melyen pontosan fel legyenek véve a csillagos milliói; azok is, melyek nem csupán az emberi szem, hanem az egyszerűbb távcsövek elől is rejtve. A terv a tudós világban élénk visszhangra talál s a párisi congressus most már a kivétel módzatán felett tanácskozik. Azt hiszik, ha tizenkét nagyobb csillagászati intézet vállalkozik a fényképek készítésére s természetleg felosztják egymás közt a csillagos eget, akkor egy évtized alatt elkészülhetnek a nagy munkával. Az égi alaks mintegy 1800—2000 képből állana. Ha elkészülnek vele, há-lára kötelezik a jövő századok csillagászeit is; mert azok megláthatnák a csillagos égen századok alatt történő nagy változásokat is, mi által kiszámíthatatlan fontosságú felfedezések alapja volna megvetve. A congressus apróra megvitatta a nagy vállalkozás módzatát. A tanácskozásban huszongy francia tudós vesz részt e azonban kívül huszongy külföldi város köldött képviselőt, köztök amerikai és ausztráliai városok is. Magyarország részéről azonban senki sem jelent meg. A congressus azonban zárják be.

A Bazaine elleni merénylet. H i l l a i r a n d , az a fanaticus francia, ki Bazaine-t megszurta, mint a madridi lapok írják, már háromszor megfordult Spanyolországban azzal a céllal, hogy Bazaine ellen merényletet kövessen el, sőt 1866-ban Déroulède-t is értesítette s szándékáról, ki őt lebeszélmi iparkodott, de mint látszik eredménytelenül. A törődés Bazaine melle ellen irányult, azonban Bazaine ösztönserűleg le-hajtotta fejét s így kapta ott a sebet. A tör ügy látszik nem volt megmégve. Az orvosok azt remélik, hogy Bazaine két hét alatt kigyógyul. Híre járt, hogy a madridi francia követség tagjai Bazaine-nál névjegyeiket átadták. E hírt azonban Párisból megczófolják.

Uj szerencsétlenség az Alpeken. April 4-én egy Bernsteiner Szebastian nevű kolmi legény, a Tauernben keresztült utnak indult Winklern felé, a hová sorozásra meghívták. A Sonnlicken, a meteorológiai intézetnél találkozott dr. Arlt Vilmosmal, a ki már nyolc nap óta tartózkodott ott. Mind a ketten az intézet házában haltak. Másnap reggel dr. Arlt azt akarta, hogy menjenek Zirkingen keresztült, mert az ut arra nem olyan veszélyes. Bernsteiner azonban erre nem volt hajlandó, mert mint mondá, az ut a Fleisen keresztül sokkal közelebb. Dr. Arlt látva, hogy Bernsteint szándékáról nem tudja lebeszélmi, odaadta neki hócipőit és szem-tvegeit Dr. Arlt délelőtti 10 órakor szerencsésen megérkezett Döllachba, honnan element Heiligenblatba. Delután 3 órakor oda-érkezve, Schobert vendéglőjében megtudta, hogy Bernsteiner még nem érkezett oda. Ebből mindjárt sejtette, hogy a fiatal embert baj érte. Mivel ez még másnap se érkezett oda, két ember keresé-ésre indult, de nem találta meg. E hó 7-én aztán tizenhárom ember indult a hegység közé. Már úgy látszott, hogy ők is eredmény nélkül lesznek kénytelenek visszatérni, mikor a Sonnlicklől nem messze megtalálták Bernsteiner egy glescer-hasadékban. A szerencsétlen fiatal ember már halva volt. Bernsteiner alatt alkalmasint leszakadt a jégtábla, mely a hasadást fedte. Holttestét elvitték Heiligenblatba.

Rövid hírek. N a g y k a t o n a i ü n n e p é l y e z s t májusban a brucki táborban; a mecklenburg-strelitz ezred, mely 1741 óta áll fenn s az asperni csatában is kitüntette magát, új zászlót kap s a zászlóanya tisztét alkalmait a trónörökösé fogja betölteni. — N a g y a p a n a s z Csehországban, hogy a veterán igen rosszul állanak, a már kezdődött megrege következett kemény hideg nagy károkat okozott. — A n e m e t r ó n ö r ö k ö s , egy francia lap állítása szerint, nyelvrákbán szenved s a baj komoly. — A p á r i s i v i l á g k i á l l i t t ü g y e n b e b i z a l m a s u n f ő k e p O r o s z s z á g a z t t a n o c s o l t a , hogy halaszák el egy évvel, mert a forradalom ünneplésében a monarchicus országok nem vehetnek részt; a köztársasági kormány azonban nem igen hallgat e tanácsra s így a kiállítás nagyon csomka lesz. — B é k e l a k o m a v o l t m u t s z o m b a t o n a p á r i m a g y a r e g y l e t b e n ; az egylet tavalyi választásai óta feszültség uralkodott Munkácsy Mihály elnök és Bartha Sándor közt, de most kedélyes lakomálai találkozá, zeneszó mellett eltemették a nehezeltést, az egylet tagjainak öröme.

S Z I N H Á Z

— april 21.

E. Kovács Gyula ma este lépett fel először az aradi színházban, s nagy számú, intelligens közönség előtt, rendkívüli zajjal hatással játszta el L e a r t . E. Kovács Gyulának Lear a legmagasabb nívoun álló alakítása s ebben ma mindenesetre egyedül áll a ma élő magyar tragikusok között. Ma is a megráz

